

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ioannis Bugenhagenii Pomerani Annotationes ab ipso iam
emissæ. In Deuteronomium**

Bugenhagen, Johannes

Basileae

VD16 B 9247

Capvt XXIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36133

fitum est pro singulari, quemadmodū de uitulo aures dixerunt, Isti sunt dii tui Israël &c. id quod sequentibus magis conuenit. Pallio.

In Heb. tunica sericia, quæ est uestis sacerdotalis, Exo. 28. ut ista specie & iudex & sacerdos uideretur Satan, qualis fuerat Samuel, Nec mirum si in ista sancta specie apparuerit, qui se solet in angelū lucis transformare, sicut pseudapostoli in apostolos Christi. 2. Cor. 11.

Cras eritis, Id est, in morte eritis sicut ego, hoc est mortemini sicut ego mortuus sum.

Cecidit. Vide quæ angustia, & quæ desperatio, ita ut illa mulier condoleat & iuuare nitatur &c.

Posui animam meam.

In manū meam, uide rursum quemadmodū & ca. 19: dixi. quid significet uersiculus in psal. Anima mea in manibus meis semper.

CAPVT XXIX.

quemadmodum supra diximus, David in isto dubio sic sensisse uidetur, Filij Israel sunt populus meus & fidelitatem debeo regi Philistæorū, sed forte iam uult deus punire filios Israel impios, aut uult ne seruem fidem datam dei hominibus, ne pluris faciam fidem meam quàm dei uoluntatem (quemadmodum uotarij nunc faciunt) Ego neutrum intelligo, hoc autem scio quod neutrum iam possum

tum bona conscientia, expectabo ergo dei uoluntate,
 & quicquid ille inuocatus iusserit faciam, is enim me
 detrusit in hanc necessitatem, is faciet ne quid contra
 eius faciam uoluntatem, utcumq; iudicauerint de me
 homines. Fides quæ datur homini tunc nulla est quan-
 do fides in deum aliud requirit. Exigit quidem secun-
 da tabula ut fidem, promissa, iuramenta &c. homi-
 nibus facta præstemus, sed non contra primam tabu-
 lam. Imò contra primam tabulam nulla iuramenta &
 uota præstanda sunt; nisi præstare uelis diabolo non
 deo, Non enim tibi tua temeritas tanti esse debet ut
 uioles diuinam ueritatem, Deus est uerax, tu men-
 dax, atq; in hac re humiliare coram deo ubi quid tibi
 acciderit per iuramentum & uotum quod præstare
 non potes nisi contra dei uerbum &c. Iccirco hic li-
 berat dominus Dauidem & cogit eum consilio Phi-
 listinorum retrocedere. In hoc enim casu si te deo per-
 miseris deus dabit consilium, ut sine conscientia mala
 libereris, quemadmodum liberat nunc eos qui se tra-
 ditionibus humanis deuouerant, ut uiolati iuramentè
 non habeant conscientiam per uerbum dei quo docti
 sunt à deo, quemadmodum conscientiam non habuit
 Dauid supra cap. 25. sed gratias egit q; non præstite-
 rit iuramentum. De illis uero qui sine uerbo dei iccir-
 co conscientia mala, hodie omnia temere tentant, scia-
 cientes ex libertate euangelica libertatem carnis curat

maximo euangelij scandalo, De illis, inquam, ista non dicimus &c.

Viuu dominus.

Quod per dominum iurat, & postea angelum dei nominat gentilis rex, quis non uidet in illis terris famam dei ueri mansisse à patribus? licet iam falsus dei cultus illic regnarit. Canaan filius Cham filij Noe primus illas terras possedit, inde illustratæ sunt peregrinatione Abrahæ Isaac & Iacob, ut uides in Gen. qui certe multis illic prædicauerunt & timorem dei docuerunt, In quibus terris uel in Salem inuentus est etiam ille Melchizedech sacerdos dei altissimi, & forte adhuc alij. Vides quàm sanctam conscientiam habeat Abimelech rex Palestinorum in Gerare Gen. 20. Sed ita ferè fit ut opinio de deo transeat ad posteros, fiducia in deum pereat, & nihil reliqui sit ex pietate præter falsum cultum, ubi prædicatio uerbi dei cessauerit.

Vt non ueniam.

Non satis candidum est hoc Dauidis uerbum, sed prolatum ubi iam uidet nihil esse periculi uel sibi uel regi Palestinorum uel Israëlitis ex his uerbis, tantum ut gratiam regis non amittat, de quo supra sæpe diximus. Et dubium est in oratione ut non ueniam & pugnem contra inimicos domini mei regis, id quod intelligere licebit uel Saulis uel Achis, Ab utraq; enim pugna se iam uidet uoluntate dei arceri.